

chýliti se od tohoto skutkového zjištění prvního soudu, učiněného na základě přímého výslechu obou řečených svědků, směl se odvolací soud jen na základě přímého výslechu svědka K-a a opakovaného výslechu svědků R-a a B-a. Odvolací řízení trpí tudíž vadou, jež byla způsobilá zameziti úplné probrání a důkladné posouzení rozepře (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), pročež bylo dovolání již z tohoto důvodu vyhověti a rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 12168.

Soud má sice právo zkoumati platnost nařízení, nemůže však prohlásiti nařízení, provádějící zákon, k němuž byla vláda zmocněna, za neplatné proto, že nařízení zákon jen autenticky vykládá, třebas i způsobem rozšiřujícím, jen když samému zákonu neodporuje.

Zákon ze dne 27. ledna 1922, čís. 33 sb. z. a n., o užití dopravních cest a nemovitostí pro telegrafy.

Pod ustanovení § 9 odstavec (5) zákona, podle něhož o náhradě škody žádané zájemníky a telegrafní správou rozhoduje soud v řízení nesporném, spadá i náhrada podle § 3 odstavec (2) zákona a to nejen podle písm. c), nýbrž i náhrada podle písm. a), b).

Propadná lhůta, stanovená v § 9 odstavec (6) zákona platí i pro nároky státu (telegrafní správy), vznesené podle § 3 odstavec (2) písm. a) zákona.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1932, R I 854/32.)

Návrh československého státu (poštovní správy), podaný roku 1932, by bylo městu F. uloženo dáti navrhovatelce náhradu za prokopnuté kabely, soud první stolice odmítl. **Důvody:** Československý stát (poštovní správa) dozvěděl se nejpozději dne 5. listopadu 1930 o škodě, o niž tu jde. Podle § 9 odst. (6) zákona ze dne 27. ledna 1922 o užití dopravních cest a nemovitostí pro telegrafy, čís. 33 sb. z. a n. ustanovena k podání žádosti o náhradu k okresnímu soudu (odst. 5 tohoto paragrafu) preklusivní lhůta jednoho roku, počínajíc od doby, kdy se poškozený, t. j. jak vyplývá z doslovu předcházejícího odstavce (5) § 9 cit. zák., zájemník anebo telegrafní správa, o škodě dozvěděl. V souzeném případě byla tudíž žádost o náhradu škody způsobené na telefonním kabelu podána opožděně a bylo ji odmítnouti již z tohoto důvodu. Právní výklad, který československý stát (poštovní správa) dává ustanovení § 9 odst. (6) zák. čís. 33/1922, že totiž ustanovení odstavce (6) § 9 platí jen pro případy v § 9 odst. (1) a (3) uvedené, to jest pro případ, že jde o náhradu žádanou zájemníky, nikoliv však náhradu žádanou telegrafní správou, jest mylný, jakž vyplývá z odst. (5) tohoto paragrafu. Žadatel přehlédl souvislost těchto obou odstavců jakož i, že v (1) odstavci § 9 vl. nař. ze dne 1. února 1923 čís. 21 sb. z. a n., kde se mluví výslovně také o náhradě škody, náležející telegrafní správě, jest citován § 3 odst. (4) bod 2 a, b, c, zákona. **R e k u r s n í s o u d** napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Napadeným usnesením odmítl první soud náhradní nárok čsl. státu pro prokopnutí kabelu podle § 9

odst. (6) zákona ze dne 27. ledna 1922 čís. 33 sb. z. a n. jako opožděný. Proti tomu uplatňuje čsl. stát ve stížnosti, že náhradní nárok opíral o § 3 cit. zák. a že pro takové nároky na náhradu škody neplatí jedno- roční propadná lhůta § 9 odst. (6) cit. zák., nýbrž promlčecí lhůta. Ná- zor navrhovatele nelze sdílet, poněvadž podle § 9 odst. (1) vlád. naří- zení ze dne 1. února 1923 čís. 21 sb. z. a n. také o nárocích na náhradu škody, které se opírají o § 3 zákona čís. sb. 33/22 jest rozhodnutí ne- sporným řízením podle § 9 odst. (5) zák. čís. 33/22. Z toho vyplývá, že i pro nároky na náhradu škody, které se zakládají na § 3 cit. zák., platí propadná lhůta § 9 odst. (6).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatel vytýká usnesení rekursního soudu nezákonnost (§ 46 zá- kona čís. 100/1931) z důvodu, že rekursní soud má za to, že preklusivní lhůta stanovená v § 9 odstavci 6 zákona čís. 33/1922 platí i pro nároky státu (telegrafní správy) podle § 3 odstavce (2) písm. a) posléz uvede- ného zákona. Lze přisvědčiti stěžovateli v tom, že ze zařazení ustano- vení odstavce (6) § 9 onoho zákona jest souditi, že zákon zamýšlel tuto propadnou lhůtu (nikoli promlčecí) jen pro nároky, o nichž jedná § 9 odstavce (5) cit. zákona. I to jest správné, že podle důvodové zprávy ústavněprávního výboru (tisk. čís. 3386) měl tento výbor při tom na mysli náhrady pro zájemníky a náhradu, kterou požaduje telegrafní správa jen podle § 3 odstavce druhého písm. c), an se usnesl, by ohledně této náhrady bylo její určení v nesporném řízení podle odstavce (5) § 9 zvláště vytčeno v prováděcím nařízení. Z toho jest patrné, že ústavně právní výbor nepomýšlel na to, by ustanovení § 9 odstavce (5) podlé- haly náhrady podle § 3 odstavce druhého písm. a), b), vznikající ze za- nedbání ohlášky nebo z úmyslné její nesprávnosti. V těchto případech nejde totiž o náhrady vyplývající z důvodů zákonného omezení vlast- nického práva, nýbrž o náhradu z činu bezprávného, pro něž posud ne- byla předepsána cesta nesporná, zejména ne zákonem o vyvlastnění k účelům železničním. Rovněž jest správné, že týž úmysl, jaký měl ústavněprávní výbor, jest patrný i z přednesu zpravodaje v poslanecké sněmovně (srov. tisk posl. sněm. čís. 127 o schůzi ze dne 26. ledna 1922 str. 2686 a násl.). Ale nelze souhlasiti s názorem stěžovatelovým, že vládním nařízením, jímž byl řečený zákon proveden, nemohl býti změ- něn předpis o promlčecí lhůtě a že se tak mohlo státi jen zákonem. Nej- prve nejde o promlčecí lhůtu, nýbrž o lhůtu propadnou k podání žá- dostí, jak výslovně § 9 odst. (6) cit. zákona stanoví. Nařízením, jímž vláda provádí zákon podle zmocnění zákonodárce daného v samém zákoně, jakž se stalo v tomto případě §em 14 zákona, víže soud, leč by pro- vádění nařízení samému zákonu přímo odporovalo, a nebylo tedy jeho provedením. Soud má sice právo přezkoumati platnost nařízení, ale ne- může prohlásiti nařízení provádějící zákon, k němuž vláda byla zmoc- něna, za neplatné proto, že nařízením zákon jen autenticky vykládá, tře- bas i způsobem rozšiřujícím, jen když zákonu samému neodporuje. A to říci nelze. § 9 odstavce (5) cit. zákona ustanovil zcela všeobecně, že

o náhradě škody žádané zájemníky a telegrafní správou rozhoduje soud v řízení nesporném. Pod tento doslov jest zahrnouti i náhradu podle § 3 odstavce druhého a to nejen podle písm. c), nýbrž i náhradu podle písm. a), b). Byla-li vláda zmocněna provésti toto ustanovení zákona, mohla ustanoviti v prováděcím nařízení, že se vztahuje k náhradě podle § 3 odstavce (2) písm. a), b), c), jakž se i stalo, a toto ustanovení prováděcího nařízení zákonu samému tedy neodporuje. Ostatně i ve vládním návrhu byl v § 9 v dotýčné větě při odškodném žádaném telegrafní správou uveden předpis § 3 odstavec (2) bod 2 zcela všeobecně bez omezení na případ uvedený pod písm. c). Ustanovení § 9 odst. (6) o propadné lhůtě týče se ovšem jen náhrad uvedených v § 9 odst. (5). Ale spadá-li pod ně i náhrada uvedená v § 3 odstavci (3) pod 2 a), vztahuje se na žádost telegrafní správy o ní i ustanovení odstavce (6) § 9 o propadné lhůtě. Ostatně, kdyby se ustanovení § 9 odstavce (5) nevztahovalo na náhradu pro opomenutí vlastníka nebo uživatele veřejného statku uvedená v § 3 odstavci (3) bod 2 lit. a), b), nebyl by pořad nesporný vůbec přípustný.

Čís. 12169.

Vymáhající věřitel, jenž k vydobytí pohledávky za pozůstalostí navrhl exekuci proti osobě, která se přihlásila bezvýminečně k dědictví, nemůže se dovolávat ustanovení § 806 obč. zák., bylo-li pozůstalostním soudem rozhodnuto, že ona osoba dědičkou není.

Jen přihlášení dědicovo má následky uvedené v § 801 obč. zák.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1932, R I 1007/32.)

Vymáhajícímu věřiteli byla přisouzena proti pozůstalosti po Josefu R-ovi pohledávka, k jejímuž vydobytí navrhl povolení exekuce proti pozůstalé vdově a proti dětem zůstavitelovým jako přihlášeným dědicům. Soud první stolice exekuci povolil. Do usnesení prvního soudu podala rekurs pozůstalá vdova. Rekurentka přiznávala v rekursu, že se přihlásila k pozůstalosti po Josefu R-ovi bezvýminečně ze závěti a že její dědičká přihláška byla přijata na soud, že však, jak vyplývá z obsahu závěti, byla jen odkazovnicí, nikoliv dědičkou, a že podala dědičskou přihlášku jen proto, že nesprávně posuzovala obsah závěti. Rekursní soud zamítl exekuční návrh proti zůstavitelově vdově. Důvody: Ze závěti vyplývá, že vdova vskutku není dědičkou, nýbrž odkazovnicí. Nemohla se proto podle § 799 obč. zák. vykázati právním titulem, jenž by ji opravňoval, ujeti se držby dědictví. Podle § 801 obč. zák. má bezvýminečná přihláška k dědictví v zápětí, že »dědic« ručí za všechny pohledávky pozůstalostních věřitelů. Stěžovatelka však není dědičkou, takže neručí za pozůstalostní dluhy. Ježto exekuční titul zní proti pozůstalosti po Josefu R-ovi jako dlužnici, tato pozůstalost jest však zastoupena jen bezvýminečně přihlášenými dědici, k nimž, jak doloženo, pozůstalá vdova nenáleží, byla povolena exekuce proti osobě, proti níž nebylo exekučního titulu (§ 9 ex. ř.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.